

(саме там в основному працюють доктори і кандидати наук – 90,3 %). Такий розподіл науковців високої кваліфікації не сприяє якісному та ефективному використанню нововведень у виробництві.

Перехід економіки на інноваційну модель розвитку передбачає створення на фоні наукомістких виробництв проривних конкурентоспроможних технологій. Наявний вітчизняний потужний науково-технічний потенціал є достатнім для інтенсивного інноваційного піднесення сфери економіки. Однак все ще суттєвою проблемою залишається невідповідність між нагромадженим науково-технічним потенціалом і продуктивністю національної економіки.

Україна має всі передумови для створення та утвердження інноваційної моделі розвитку економіки. Це – і високий науково-технічний, кадровий та інтелектуальний потенціал, і розвинута навчально-наукова система, наявність галузевих всесвітньо відомих наукових шкіл, структурно розгалужених наукових комплексів і ряду наукомістких високотехнологічних секторів. Однак стартова стратегічна помилка, яка полягала у визначенні України як економічно та науково-технічно нерозвинutoї держави, призвела до того, що країна фактично почала рухатися в напрямі демонтажу нагромадженого інноваційного потенціалу. І лише в останні роки ситуація дещо поліпшилася: припинилося різке скорочення кількості промислових підприємств, які впроваджують інновації, та їх частки у загальній кількості промислових підприємств, дещо активізувався процес освоєння нових видів техніки та впровадження нових технологічних процесів; виникли певні реальні напрацювання в законодавчій базі. Для прискорення процесу утвердження в Україні інноваційної моделі розвитку економіки необхідним є посилення державного впливу на розвиток інноваційної діяльності. До першочергових заходів у такій сфері слід віднести збільшення фінансування інноваційної діяльності та сприяння розвитку малих і середніх інноваційних підприємств.

Таким чином, саме наука, як генератор нових знань, повинна стати національним пріоритетом розвитку і головним фактором реформування економіки. Можливим це стане лише за умови послідовної державної науково - технічної політики, в основі якої лежить забезпечення інноваційної безпеки країни, визначення і реалізація стратегічних пріоритетів науково-технічного розвитку та створення через заходи державного регулювання сприятливих інвестиційних умов для підприємств, які активно впроваджують інновації.

АСПЕКТИ ЕКОНОМІКИ ЯКОСТІ

Кухтін К.В., Харківська національна академія міського господарства

Збільшення масштабів будівельної практики українського суспільства, з урахуванням зростанню впливу будівельних проектів на економічне й

соціаль-но-економічне майбутнє держави і кожного громадянина України, поставило перед економікою проблему необхідності еволюційної ієрархічної міжгалузевої інтеграції за допомогою державного регулювання шляхом інноваційного підходу на засадах критичного перегляду методології пострадянської економічної науки в призмі ринкових відносин. Еволюційна ієрархічна міжгалузева інтеграція в усі часи була вагомим чинником загального оздоровлення економіки, інтенсифікації еволюції й розвитку внутрішнього ринку, посилення його соціальної спрямованості. Це зумовлює актуальність дослідження, в якому здійснена спроба теоретико-методологічного обґрунтування еволюційної економіки якості продукції капітального будівництва, дослідження еволюційної динаміки циклічних процесів як нового інтегруючого витка еволюції фундаментальної економічної науки та еволюції науки управління. Афоризм Ф.У. Тейлора підтверджує цю тезу: «Містецтво наукового управління – це еволюція, а не винахід».

Еволюційна економіка якості продукції, в т. ч. капітального будівництва, нами враховується, як своєрідний еволюційний генотип на новому витку досліджень, новому витку еволюційної динаміки циклічних економічних процесів, який успадковує базові принципи наукової цілісності, історизму, комплексності та поєднання теорії і практики. Загальнотеоретичним, філософським методом досліджень еволюційної економіки якості є діалектичне вчення про Природу і Світ, які постійно змінюються й еволюціонують, що потребує розглядати дійсність в постійній динаміці циклічних процесів, табл.1. В процесі розрахунків і дослідження фаз еволюційного гелікоїда, як еволюційної динаміки циклічних процесів фрактально-аффінної спіралі науки, економіки і освіти, нами розраховані найбільше досліджені й відомі світовій економічній спільноті довгострокові

Таблиця 1. Дослідження фаз еволюційної гелікоїди, фрактально-аффінної спіралі науки, економіки і освіти

Фази еволюційної спіралі	Номер фази	Періоди повні витки	Час дії фаз циклу (роки)	
			1-го порядку	$\Sigma_2I+II=0,5821027;$ $\Sigma_2III+IV=0,417897343$
249р. до н.е. - 293р.	III	2 233	542	315; <u>227</u>
293р. - 683р.	IV		<u>390</u>	<u>227;163</u>
683р. - 998р.	I	933	315	183;132
998р. - 1225р.	II		<u>227</u>	<u>132;95</u>
1225р. – 1452р.	III		<u>227</u>	<u>132;95</u>
1452р. -1615р.	IV		<u>163</u>	<u>95;68</u>

<u>1615р. - 1747р.</u>	<u>I</u>	<u>390</u> 	<u>132</u>	<u>77; 55</u>
<u>1747р. - 1842р.</u>	<u>II</u>		<u>95</u>	<u>55;40</u>
<u>1842р. - 1937р.</u>	<u>III</u>		<u>95</u>	<u>55;40</u>
<u>1937р. - 2005р.</u>	<u>IV</u>		<u>68</u>	<u>40;28</u>
<u>1615г.- 1842г.</u>	<u>I-IV</u>	<u>227</u> 	<u>77;55; 55;40</u>	<u>45-32; 32-23; 32-23; 23-17</u>
<u>2005р. - 2033р.</u>	<u>I</u>	<u>163</u> 	<u>28</u>	<u>16; 12</u>
<u>2033р.- 2073р.</u>	<u>II</u>		<u>40</u>	<u>23; 17</u>
<u>2073р. - 2113р.</u>	<u>III</u>		<u>40</u>	<u>23; 17</u>
<u>2113р.- 2168р.</u>	<u>IV</u>		<u>55</u>	<u>32; 23</u>
<u>2168р.- 2191р.</u>	<u>I</u>	<u>68</u> 	<u>23</u>	<u>13;10</u>
<u>2191р. - 2208р.</u>	<u>II</u>		<u>17</u>	<u>10; 7</u>
<u>2208р. - 2225р.</u>	<u>III</u>		<u>17</u>	<u>10; 7</u>
<u>2225р. - 2236р.</u>	<u>IV</u>		<u>11</u>	<u>7;4</u>
<u>2236р.- 2246р.</u>	<u>I</u>	<u>28</u> 	<u>10</u>	<u>6; 4</u>
<u>2246р. - 2253р.</u>	<u>II</u>		<u>7</u>	<u>4;3</u>
<u>2253р. - 2260р.</u>	<u>III</u>		<u>7</u>	<u>4;3</u>
<u>2260р. - 2264р.</u>	<u>IV</u>		<u>4</u>	<u>2,3; 1,7</u>

й короткострокові «хвилі Н.Д. Кондрат'єва» терміном 55 й 40 років його теорії великих циклів кон'юнктури, зміна кожної з фаз яких пов'язана з якісними змінами в господарському житті суспільства. В такому підході безпосередньо є видимою «генетичною» послідовність динамічних циклів економічних процесів по вертикалі й «вложеність» динамічних циклів економічних процесів по горизонталі, комфорні атTRACTОРНІ переходи кожного повного витка, відкриті В.М. Клочко. При такому підході ми маємо можливість методами антиципації прогнозувати можливий хід подій. Відмітимо, що за останні 44 роки присудження Нобелівських премій завдання еволюційної динаміки циклічних економічних процесів в такій постановці не вдалося розв'язати 21 лауреату, які прямо або побічно працювали в цьому напрямі. Подібні дослідження із збігом розрахункової моделі з точністю до цілого року (без знаків після коми) нами ніде не зустрічалися. Тому ми робимо висновок, що в світовій спільноті економістів такі дослідження нами зроблені першими.

Інноваційні процеси в галузі і підприємствах капітального будівництва, явища і події які їх супроводжують розглядаються нами як елементи еволюційної економіки якості на грунті оптимізації управління процесами

життєдіяльності підприємств капітального будівництва, еволюційної економічної синергетики по В.П. Решетило в поєднанні з їх соціальною та виробничо-економічною орієнтацією на засадах Теорії Енергоінформаційної Єдності Світу, Всезагальніх Законів Світу та Генно-константним Законом періодизації еволюції по Б.О. Астаф'єву, Періодичній Системі Всезагальніх Законів Світу й Загальніх Законів Людського Суспільства по Н.В. Масловій, еволюції економічних та виробничо-економічних систем Інституту еволюційної економіки Україні та ноосферної генодігміни науки по нашим дослідженням. Ці наукові праці є базовими для дослідження утворюють методологічний простір і напрям, методологічну установку як сукупність вживаних концепцій і принципів, методів моделювання економічних процесів йдинаміки циклічних процесів, засобів перевірки емпіричних гіпотез. Синергетичні форми еволюції людської цивілізації й зміщення інтелекту Людини в центр еволюційного прогресу, як якісного чинника еволюції, як зміну індустріальної фази розвитку, передбачив академік В.І. Вернадський, перший Президент Академії Наук Україні, автор і засновник ноосферної науки – науки сфери розуму. Формування ноосфери як середовища існування всього живого, що наділено розумом, змістом і раціональністю він розумів як розвиток знань, не віртуальних, а реалізованих в жаданий, якісний кінцевий продукт. Явище формування ноосфери, зміна історичної парадигми на ноосферну генодігміну (генодігму, *Автор*) є науковою революцією. Нова ноосферна генодігма є проривом людства до управляемої соціоприродної еволюції.

Нами не відчуждаються закони й методологія фундаментальної чи прикладних економік. Прибуток ми теж постійно піддержуємо у полі зору через призму еволюційної економіки якості, але наш девіз «Найвище за все – прибуток, але вище прибутку - задоволення потреб споживача!», це головна керуюча теза й відмінність розробляємої нами концепції інноваційної еволюційної економіки якості від ортодоксальної ринкової концепції інноваційної економіки з поняттям економічної однорідності, яка признає різку соціальну бімодальність населення (багатії та бідні). Втілення інновацій у економіку якості продукції капітального будівництва розглядаємо на засадах загальноприйнятої методології, яка зародилися в надрах ВПК СРСР, та повернулася нам прийнятими міжнародною спільнотою стандартами ISO серії 9000 та зadeкламованими на Україні концепціями якості.

Процеси управління якістю продукції капітального будівництва розглядаємо пофазно, згідно еволюційній моделі еволюційного конусу й її фрактальних ієрархій, з урахуванням інвестиційних проектів таповного інвестиційно-будівельного циклу. Мета еволюційних системно-синергетичних досліджень еволюційної економіки якості продукції капітального будівництва полягає в більше глибшому розумінні та дослідженні еволюції економічних процесів, емерджентності (якісної) еволюції, як філософської концепції, що розглядає розвиток як стрибкоподібний процес, механізмів та інструментарію еволюційного пізнання рушійних сил, причинно-наслідкових зв'язків еволюції економіки

на ґрунті застосування методів компаративізму (аналогій), історичного ренесансу й енциклопедизму з іншими сучасними еволюційними теоріями і методологіями, втілення яких приведе до поліпшення якості функціонування галузі та підприємств капітального будівництва, їх випереджаючого розвитку й еволюцією якості суспільного інтелекту. Еволюція функціонування галузі підприємств капітального будівництва нами трактується двояко: 1) як еволюція процесів і технологій будівництва; 2) як еволюція процесів і технологій економічної діяльності. Ми розглядаємо їх як двоєдину, взаємозв'язану еволюцію процесу функціонування галузі підприємств капітального будівництва. Еволюцію процесів і технологій економічної діяльності ми визнаємо як більш ширше поняття, ніж еволюцію процесів і технологій самого капітального будівництва, завдяки їх більшого впливу на процеси еволюційного управління. В умовах ринкових стосунків на зміну вертикальним галузевим зв'язкам приходять горизонтальні зв'язки інвесторів, маємо можливість трактувати термін «будівництво» як еволюційний економічний процес безперервної інвестиційної діяльності власників капіталу і підприємств капітального будівництва впродовж ЖЦ будівель або споруд, у зведення, капітальний ремонт або реконструкцію яких цей капітал був вкладений (*Автор*). Таке узагальнене економічне трактування терміну «будівництво» дає ринкове розуміння вибору і мотивів усіх учасників «процесу капітального будівництва», що діють не по директивній вказівці і плану «зверху», а за допомогою інноваційних механізмів та інструментів еволюційного знання, розуміння з використанням філософського детермінізму (вивчення еволюції природних або соціальних систем та дослідження характерних для них причинно-наслідкових зв'язків) на шляху досягнення орієнтованої мети. Ми виконуємо вікову настанову Альфреда Маршалла: «Економічна наука ставить за мету, по-перше, придбати знання для самої себе і, по-друге, проливати світло цих знань на практичні питання». Діяльність інноваційних механізмів та еволюційного економічного інструментарію еволюційної динаміки циклічних процесів приведе до досягнення завдань еволюційної економіки якості продукції капітального будівництва, які є ієрархією цільових дій і процесів по виконанню місії держави та досягнення національної ідеї України.

ІННОВАЦІЙНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Шекшуєв О. А., Харківська національна академія міського господарства

У вирішенні завдань виходу економіки з кризи та забезпечення динамічно стійкого розвитку першорядна роль належить інноваційній діяльності.

Ефективність інноваційної діяльності багато в чому визначається інноваційною інфраструктурою. Тому інноваційна інфраструктура – базова